

Ουμπέρτο Έκο: αναμφισβήτητα παγκόσμιος

ΙΤον Αύγουστο δεν υπάρχουν ειδησεις". "Σήμερα μόνο οι ήλιθιοι κάνουν δικτατορίες με τανκς, από τη σημήνη που υπάρχει η τηλεόραση". "Ο πολιτισμός δεν ακυρώνει τη βαρβαρότητα, αλλά, πολλές φορές, την επικυρώνει". Όσο που πολιτισμός είναι ένας λαός, τόσο πιο βαρβαρός και καταστροφικός μπορεί να γίνεται". "Η μάζικη κουλτούρα είναι αντι-κουλτούρα". "Πίπτε δεν δινει σ' έναν φοιτιστή άνθρωπο περισσότερο κουράριο από το φέρνωνάς αλλού". "Δημοκρατία δεν σημαίνει πως η πλειοψηφία έχει το δίκαιο". Σημαινει πως έχει το δικαίωμα να κυβερνάει". Όλες οι παραπάνω ρήσεις, ανήκουν στον ίταλο καθηγητή σημεωτικής, φιλόσοφου, μαθητοιογράφη, φιλοτεχνίας και πολυβαθμευμένο Ουμπέρτο Έκο (του έχει απονεμηθεί στην Ελλάδα ο Σταύρος της Δωδεκανήσου, στην Πάτμο και μάλιστα μέσα στο σπήλαιο που οι λαϊκής έγραψε την "Αποκάλυψη").

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ;

Γεννήθηκε το 1932. Από το 1975 κατέχει την έδρα της Σημειωτικής στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια. Η Σημειωτική σύμφωνα με την ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια Wikipedia, είναι "η επισήμη μελέτα τη συγκρότηση και τη λειτουργία των συμβολικών συστημάτων στο σύνολό τους. Στο αντικείμενο της εμπίπτει ο πλήρης χρησιμοποιείται με κάποια σημασία και υποκαθότα κάτιού. Πλούσια, κυλαφοριακή σημαση, μουσική, ιστορική συμπτωματολογίας θέστρο, κοινωνικές συμβάσεις, κινηματογράφος, μόδα και τελετουργικές συμπεριφορές είναι μερικά μόνια από τα συστήματα διαχείρισης σημασιών, που ως τέτοια μετέπειτα από τη σημεωτική για την επικοινωνική τους λειτουργία. Επειδή σημασίες εμπλέκονται σε οποιαδήποτε δραστηριότητα συμμετέχει ο άνθρωπος και συνεπώς στο σύνολο του πολιτισμού, η σημειωτική διεκδικεί τον ρόλο γενικής πολιτισμικής θεωρίας".

Τα βιβλία του είναι αναριθμητά και το ένα καλύτερο από το άλλο. Το δε "Όνομα του Ρόδου" (1980) που τον καθέρωσε, τιμήθηκε με τα βραβεία Strega (1981), και το Medicis Etranger (1982). Βίνας τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο σε χωριό του παλιού Βόρρα. Σπουδάσει Μεσαιωνική Φιλοσοφία και Λογοτεχνία και ολοκλήρωσε το διδακτορικό του το 1954, με θέμα το Θωμά Ακνάτη. Ξεκίνησε να εργάζεται ως δημοποιόγραφος και ανέλαβε διευθυντής Πολιτιστικού Προγράμματος στην ΡΑΙ). Όμως, η λογοτεχνία καραβδώσκων να τον κερδίσει, σήκωσε και η Σημειωτική, για την οποία ανέπτυξε τη δική του (παγκόσμια αποδεκτή) θεωρία. Φυσικά, δεν σταμάτησε να τοποθετείται δημόσια. Η στήλη του στην εφημερίδα "Il Venerdì", δήρησε εποπτή, ενώ δεν ήταν η μονή του συνεργασία. Τα δε δοκίμια του διαδέχονταν το ένα το άλλο. Η ακαδημαϊκή

του σταδιοδρόμια ξεκίνησε το 1965 από τη Φλωρεντία, όπου εξελέγη καθηγητής Οπτικών Επικοινωνιών, ενώ το 1966 μετακινήθηκε στο Μιλάνο, για να διδάξει Σημειολογία πολυεπιχειρίας της πόλης. Το ακαδημαϊκό του ενδιαφέρον άρχισε στο σφρέφεται σε πολιτιστικές μελέτες και αρχίσει να ερευνά τον ρόλο της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην κοινωνία, καθώς και την επίδραση της κοινωνίας στη λογοτεχνία και στη γλώσσα. Ακολούθησε η Μπολόνια. Τα μεταστοριμάτα, το, με εκκίνηση της δεκαετία του '80 και τα βιβλία του συγγραφέα στη διάρκεια της δεκαετίας του '70, είναι όλα επωπύλατα και έχουν μεταφερθεί σε δεκάδες γλώσσες. Το ίδιο του Ρόδου, έχει πουλήσει μερικά σημερινά σχεδόν 10.000.000 αντίτυπα και μεταφέρθηκε το 1986 στον κινηματογράφο από το σκηνοθέτη Zan-Zak Ανό και πρωταγωνιστή τον Σον Κόνερι. Μεταξύ των γνωστότερων βιβλίων του συγκαταλέγονται "Το Εκκρεμές του Φουκώ" (1988), "Το ντούτο της προηγούμενης μέρας" (1994), "Το Μπατούλινό" (2001), "Η μυστηρώδης φύλαγα της βασιλισσάς Λόδαν" (2006) και το πορεύομένο, "Το κοιμητήριο της Πράγας" (2010 -

κυκλοφόρησε εδώ από τις εκδόσεις Ψυχογιός). Πολλά στην Ελλάδα αγάπησαν μια έκδοση που επιμελήθηκε ο Ιανός λόγιος: η "Ιστορία της Ομορφιάς" (Καστανώτης, Αθήνα 2004), μια καλαιόθητη έκδοση όπου το πρώτο κεφάλαιο είναι αφερέμαντα αισθητικού ιδεώντος στην αρχαία ελληνικά. Είναι μια πολύγλωσση και γνωρίζει πολλά καλά τα αρχαία ελληνικά. Ζει σε ένα διαμέρισμα στο Μιλάνο, με μια βιβλιοθήκη 30.000 βιβλίων και είναι διοικητής μεγάλου κτήματος (του 17ου αιώνα - παλαιότερα ανήκε στην Ισπανία).

ΤΙ ΛΕΕΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΕΣ & ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Όσον αφορά στην οικονομική κρίση που πλήγιει την Ευρώπη, όπου οιάστης ήταν ο Ίων Λαζαρίδης στην Επανάσταση της Αιγαίνης στην Ελλάδα το 1821, ο Ουμπέρτο Έκο λέει μεταξύ άλλων στην παταταβίδην: "Οσον αφορά στην οικονομική κρίση και τώρα μίλων ας κάποιος που δεν καταλαβαίνει πολύνων τίποτα από οικονομικά και οικονομικά, πρέπει να θυμίζουμε ότι είναι ο πολιτισμός και όχι ο πόλεμος ο υλικό που συνέβει την ευρωπαϊκή μας ταυτότητα. Ο Γάλλοι, ο Γερμανοί, οι Ισπανοί, οι Ιταλοί, οι Αγγλοί πέρασαν αιώνες πολεμώντας ο ένας των άλλων. Σήμερα, ζούμε σε καθεστώς ειρήνης εδώ και 70 χρόνια τώρα και κανείς μας δεν συνειδητοποιεί πόσο υπέροχο και σημαντικό είναι αυτό. Πράγματι και η ίδια ακόμα ενώ πολλές μεταξύ Γαλλών και Ισπανών ή Ιταλών και Γερμανών προκαλεί μόνο θυμηδία. Οι ΉΠΑ χρειάζονται ένα πόλεμο για ενοποιητικόν. Επίτιν πους ο πολιτισμός και η ευρωπαϊκή αγροφή των ίδιων για μας... Η περηφάνια της Ευρώπης φαινεται να υποχρεεί μπροστά στο κύμα λαϊκισμού και εθνοφύλαξης μέσω στην ίδια την Ένωση γι' αυτό και είπα μεταξύ μας εβραϊκής-καπιταλιστική συνωμοσίας και για εβραϊκή καπιταλιστική συνωμοσία μίλων τόσο ο Χίλερ όσο και ο Μουσαλίνι. Οι δικτάτορες πάντοτε χρειάζονται την εικόνα του εχθρού για προσφέρουν το αίσθημα της ταυτότητας στους ποταδούς τους".

Σε συνέντευξη του που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα "ΤΟ ΒΗΜΑ" στις 3 Απριλίου του 2010, ο Ουμπέρτο Έκο λέει μεταξύ άλλων στον Αναστάτωση Βιτανών: "Είμαι εναντίον της παρόντας των συνωμοσιών (δεύτερος ο Φουκώ). Δεν άλλο πας δεν υφίστανται συνωμοσίες αλλά πιας όταν επιπτυχήνουν τότε δημοσιοποιούνται και το ίδιο συμβαίνει όταν αποτυγχάνουν. Η διλοφονία του Ιούλιου Καίσαρα ήταν αποτέλεσμα συνωμοσίας, αυτό είναι βέβαιο, αλλά το σχέδιο αποκαλύψθηκε σταν δολοφονήθηκε ο Καίσαρας. Ο Κατελίνας εξήφαντε με συνωμοσία, όμως αυτή αποκαλύψθηκε σταν την κατηγορείλ ο Κικέρων. Η συνιμοσιολογική παράνοια δεν συνίσταται στην πεποίθηση ότι υπήρξε μια και μόνη συνωμοσία αλλά στην ίδια της Ιστορίας κυριαρχείται απα μια μωσηριώδη και συνεχή παγκόσμια συνωμοσία. Γ' α' αυτό και είναι μια μωρή παρένοιας. Η παγκόσμια συνωμοσία είναι ένα φάντασμα που εξακολουθεί να στοχεύει πολλούς ανερώπους. Ακόμη και ο αντιπομπός των ημερών μας παρνει τη μορφή της αποκάλυψητης μιας εβραϊκής-καπιταλιστική συνωμοσίας και για εβραϊκή καπιταλιστική συνωμοσία μίλων τόσο ο Χίλερ όσο και ο Μουσαλίνι. Οι δικτάτορες πάντοτε χρειάζονται την εικόνα του εχθρού για προσφέρουν το αίσθημα της ταυτότητας στους ποταδούς τους".

